

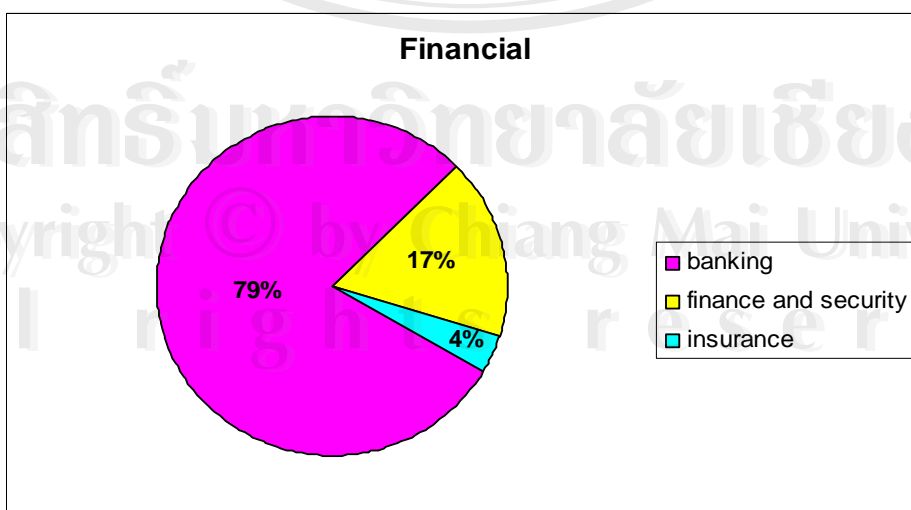
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นตลาดทุน ซึ่งเป็นกลไกในการระดมเงินออม และจัดสรรเงินลงทุน เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดการโยกย้ายเงินทุนจากหน่วยเศรษฐกิจที่มีเงินทุนเหลือหรือนักลงทุน ไปยังหน่วยเศรษฐกิจที่ขาดแคลนเงินทุนหรือธุรกิจที่ออกหลักทรัพย์เพื่อระดมทุนไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา อย่างเช่น ประเทศไทย โดยภาพรวมตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังเป็นแหล่งระดมทุนที่กำลังพัฒนา ไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นตลาดหลักทรัพย์ที่สมบูรณ์แบบได้ โดยนักลงทุนที่เข้ามาลงทุนในตลาด แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ นักลงทุนต่างชาติ สถาบันการเงิน เช่น กองทุนการเงินต่าง ๆ และนักลงทุนรายย่อย ภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ที่มีการตอบสนองต่ออิทธิพลที่มากกระทบอย่างรวดเร็ว เนื่องจากนักลงทุนรายย่อยมีอัตราส่วนการลงทุนในตลาดค่อนข้างสูง เมื่อเกิดเหตุการณ์ใดที่มีอิทธิพลต่อตลาดย่อมส่งผลกระทบอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์มักมีการปรับตัวขึ้นลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะหุ้นในกลุ่มธนาคารและกลุ่มสถาบันการเงิน นักลงทุนรายย่อยที่อยู่ในตลาดมักมีพฤติกรรมการลงทุนแบบซื้อตามนักลงทุนรายใหญ่และจะซื้อหุ้นที่อยู่ใน 10 อันดับแรกที่มียอดการซื้อขายสูงสุด

รูปที่ 1.1 แสดงมูลค่าตลาดรวมของกลุ่มธุรกิจการเงินในปี 2547

ที่มา : Reuters (2004)

จากรูปที่ 1.1 เห็นได้ว่าในกลุ่มธุรกิจการเงินนั้น ธนาคารมีมูลค่าตลาดรวมเป็นอันดับหนึ่ง คือ 79% อันดับสองคือ เงินทุนหลักทรัพย์ 17% อันดับสุดท้ายคือ ประกันภัยและประกันชีวิต 4% เนื่องจากธนาคารพาณิชย์นั้นมีมูลค่าตลาดรวมสูงสุดจึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์

ธุรกิจธนาคารเป็นธุรกิจที่นักลงทุนทั้งภายในประเทศและนักลงทุนภายนอกประเทศได้ให้ความสนใจมาก เนื่องมาจากเป็นกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ที่สุดในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีมูลค่าเงินลงทุนเป็น 24 % ของมูลค่าตลาดทั้งหมด (Reuters, 2004) มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นตัวกลางในการระดมเงินออมของผู้ที่มีเงินออม เพื่อนำมาปล่อยกู้ให้กับนักลงทุนที่ต้องการเงินทุนไปลงทุนในกิจการ ทำให้ระบบเศรษฐกิจเติบโตและดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง

การศึกษาในครั้งนี้จะเลือกเฉพาะหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีพื้นฐานดีโดยพิจารณาจาก อัตราผลตอบแทน Market Capital มีการประกาศผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องชัดเจน และมีปริมาณการซื้อขายสูงอย่างต่อเนื่อง จากตารางที่ 1.1 แสดง Market Capital ของหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาเลือกหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จะนำมาศึกษา การศึกษาในครั้งนี้จะเลือกหลักทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่มี Market Capital สูง

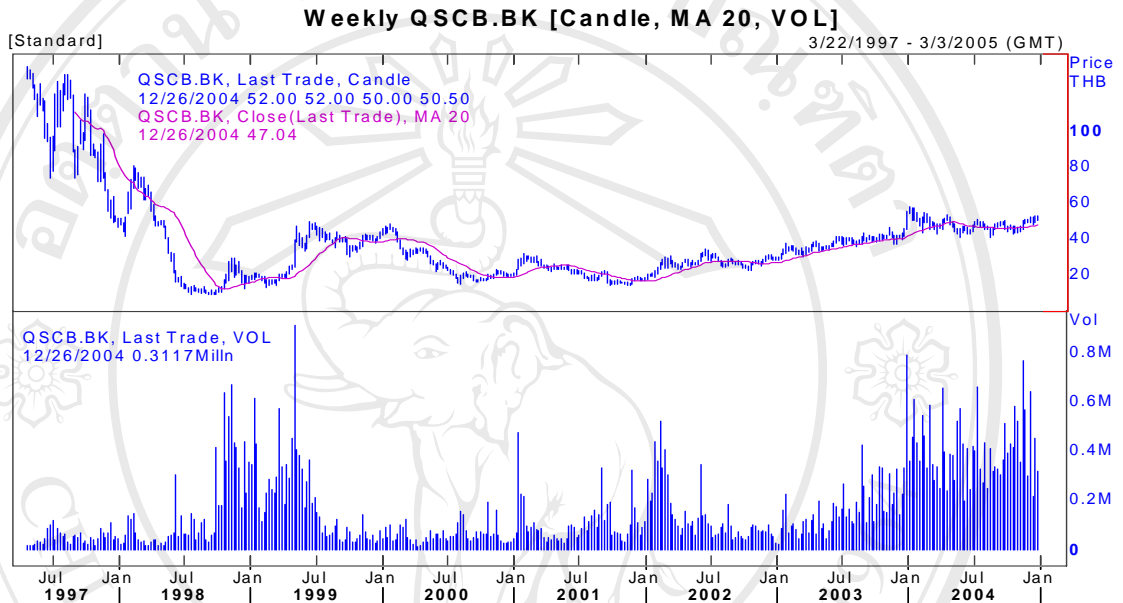
ตารางที่ 1.1 แสดง Market Capital ของหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์

ชื่อธนาคาร	มูลค่าตลาดรวม(ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละ
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	6,440.70	27.75
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	5,376.65	23.16
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	3,451.22	14.87
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	2,918.08	12.57
ธนาคารทหารไทย	1,452.03	6.26
ธนาคารนครหลวงไทย	1,446.94	6.23
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	987.32	4.25
ธนาคารเอเชีย	704.50	3.03
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	223.85	0.96
ธนาคาร ธนชาติ จำกัด (มหาชน)	211.47	0.91

ที่มา : Reuters (2004)

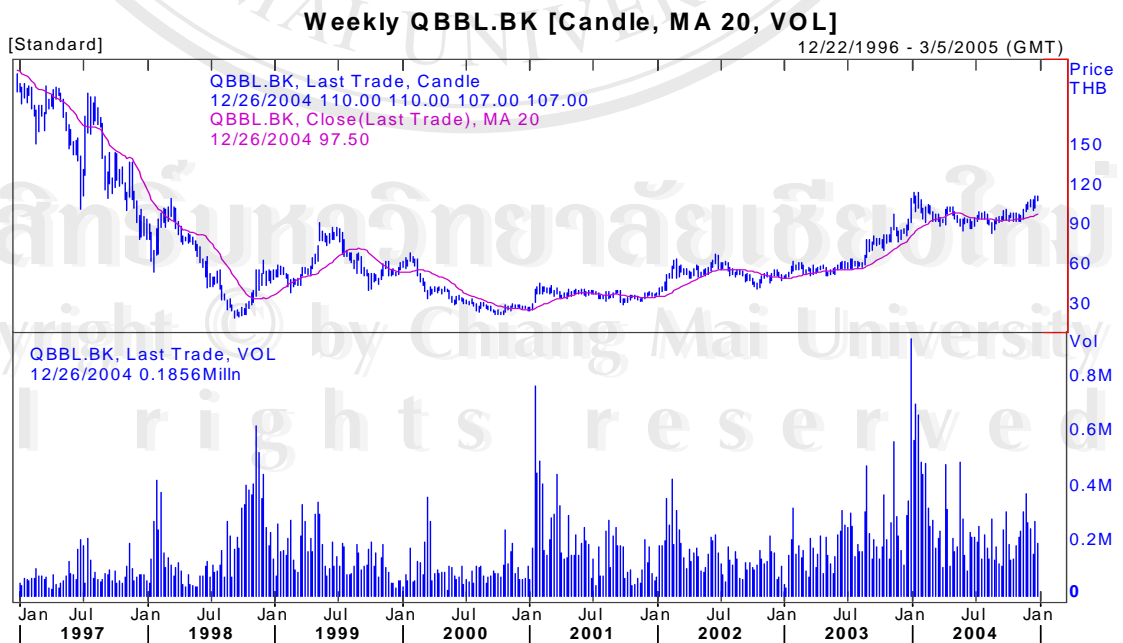
ราคาและปริมาณของหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์นั้นมีการเคลื่อนไหวในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างรวดเร็ว จะเห็นว่าราคาและปริมาณของหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์นั้นจะมีความสัมพันธ์กัน โดยพิจารณาได้จากรูปดังต่อไปนี้

รูปที่ 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างราคากับปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ของธนาคารไทยพาณิชย์

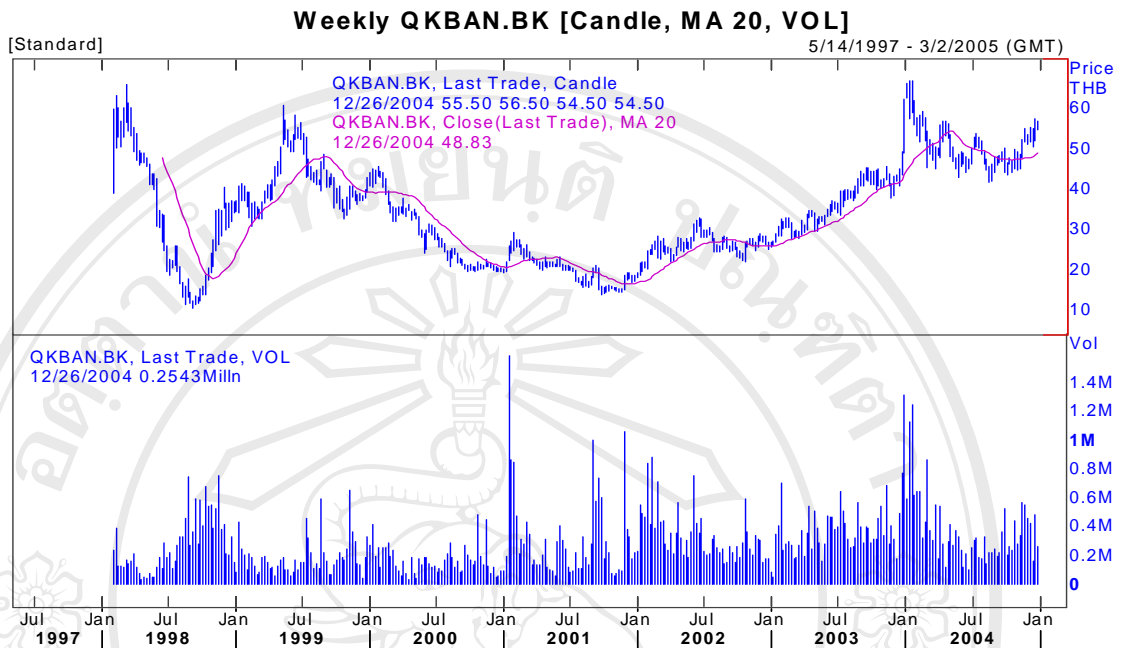
ที่มา : Reuters (2004)

รูปที่ 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างราคากับปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ

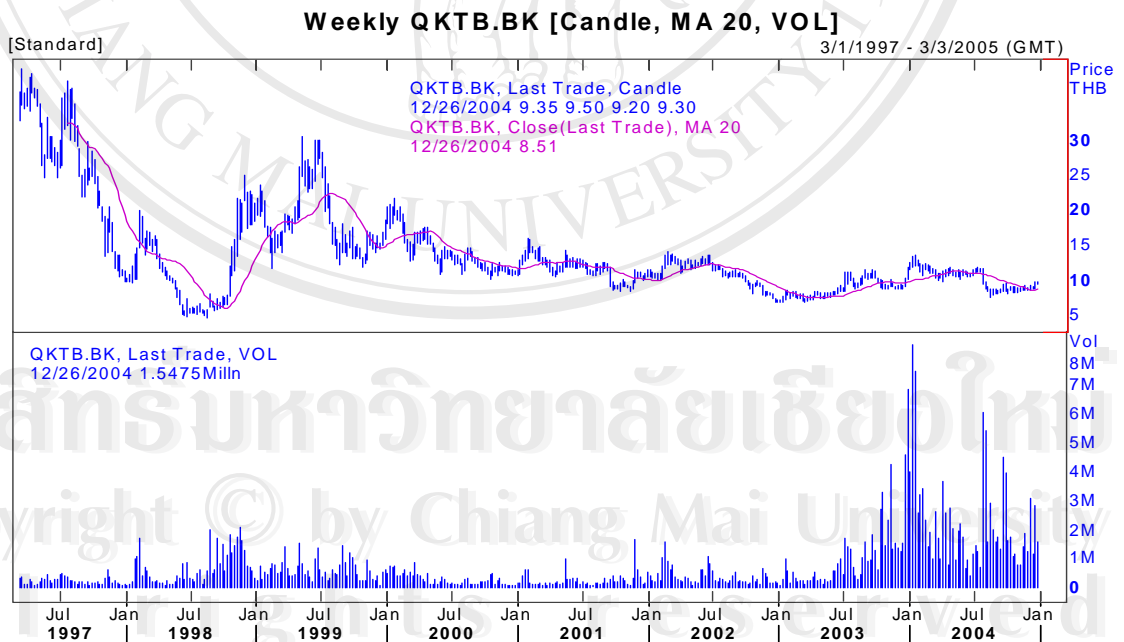
ที่มา : Reuters (2004)

รูปที่ 1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างราคากับปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงไทย

ที่มา : Reuters (2004)

รูปที่ 1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างราคากับปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ของธนาคารกรุงไทย

ที่มา : Reuters (2004)

จากรูปที่ 1.2-1.5 จะสังเกตเห็นได้ว่าทั้งปริมาณและราคาของหุ้นในกลุ่มธนาคารพาณิชย์นั้น มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงควรให้ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณ

และราคาหุ้นในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง ดังนั้นในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณและราคาหุ้นในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น จะเป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ หรือผู้ที่สนใจ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอาจนำประโยชน์มาสู่ประเทศได้ไม่มากนัก

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณและราคาหุ้นในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ โดยวิธีโคอินทิเกรชัน

1.2.2 เพื่อศึกษาว่าถ้าปริมาณและราคาของหุ้นในกลุ่มธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กันแล้ว จะมีความสัมพันธ์กันแบบทางเดียวหรือสองทาง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 เพื่อทราบทิศทาง ขนาดและการปรับตัวของหลักทรัพย์ธนาคารพาณิชย์ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

1.3.2 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนหรือเป็นเครื่องมือให้กับผู้ที่สนใจหรือนักลงทุน

1.3.3 เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของนักลงทุนในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลรายสัปดาห์ของราคาและปริมาณการซื้อขายของหลักทรัพย์ ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ที่ทำการซื้อขายอยู่ในตลาด เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2541 ถึงเดือนธันวาคม 2547 รวมทั้งสิ้น 361 สัปดาห์ และทำการศึกษาเฉพาะหลักทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่มีสินทรัพย์ขนาดใหญ่ ซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนี้

1. SCB : SAIM COMMERCIAL BANK PLC
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
2. BBL : BANGKOK BANK PLC
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

3. KBANK : KASIKORN BANK PLC

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

4. KTB : KRUNG THAI BANK PLC

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

1.5 นิยามคำศัพท์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Stock Exchange of Thailand) หมายถึงสถาบันที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 ตามมาตรา 153 จัดตั้งให้ตลาดหลักทรัพย์ดำเนินการในรูปของหน่วยงานที่มีได้แสวงหากำไร โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดำเนินการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปอย่างมีระเบียบและยุติธรรม

มูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) หมายถึงมูลค่าโดยรวมของหุ้นสามัญของบริษัทใดๆ ที่คำนวณขึ้นโดยใช้ราคาตลาดของหุ้นนั้นคูณกับจำนวนหุ้นสามัญที่จดทะเบียน ทั้งหมดของบริษัทดังกล่าว

ดัชนีราคาหลักทรัพย์ (Stock Price Index) หมายถึงเครื่องมือทางสถิติที่แสดงการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์โดยรวม คำนวณโดยการเปรียบเทียบมูลค่าตลาดหลักทรัพย์โดยรวมในแต่ละวันกับมูลค่าตลาดรวม ณ วันฐาน โดยวันที่กำหนดให้เป็นวันฐานจะมีค่าดัชนีราคาหุ้นเป็น 100 ถ้าดัชนีมีค่าสูงขึ้น หมายความว่าราคาหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้น เมื่อเทียบกับราคาหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ลดลง เมื่อเทียบกับราคาหลักทรัพย์ในวันฐานและวันที่ผ่านมา

ปริมาณการซื้อขาย (Volume) หมายถึงมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย